

Cena Numeru wszędzie 2 Centy (4 halerce). PRENUMERATA miesięczna wszędzie, zarówno w Krakowie jak w prowincji 2 R., z dostawą do domu, włącznie z przesyłką pocztową. — Prenumerata za zagranicą 2 marki, 3 franki, i rs. 20 kop.

„NOWINY” Dziennik niezawisły demokratyczny ilustrowany.

OGŁOSZENIA za wiersz netto 16 hal., za każdy następny raz 12 hal., drobne ogłoszenia po 4 halerce od wiersza (minimum 30 hal.). Nadane za wiersz netto 16 hal., spody na każdej stronie po 3 Kor. — Za ogłoszenie 1 Kor. za tydzień. Inzeraty prowadzi w swoim zarządzie p. M. Hupczye. Administracja „NOWIN”: ul. Szczęśliwa L. 7, otwarta od 9-1 w południe i od 5-8 popołudniu. Na Lwów Skład i Ekspedycja: Agencja Sokolowska, Pasaż Hasmana L. 2.

Redakcja i Administracja „Nowin”: Kraków, ul. Zaczeka L. 7, Tel. 377. Redaktor przyjmuje od godziny 11 do 12 w południe. — Ekspedycja: ul. Słowackiego 10. REDAKTOR NACZELNY: LUDWIK SZCZEPAŃSKI. Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcja (Tel. 512) od godziny 9 rano do godziny 8 wieczorem w biurze przy ul. Zaczeka 7. Rekopisów nie zwraca się.

„NOWINY” wychodzą wieczorem o 5 i zrana o 8. Cena numeru 4 ct. (8 hal.). W poniedziałki i dni poświęczone „Nowiny” wychodzą o 9 zrana. Cena 2 ct.

Revolucja agrarna w Rumunii.

Czerniowce. Ruch chłopów ruszających się coraz bardziej. W miejscowości Pantin 4000 chłopów dokonało strasznego zamieszania. Wyrzucili do najsłabszych i podpalił wszystkie domy, smażąc ludność i opuszczając mieszkań. Kobietę gwałcono. Co się dalej zbrodzą, to nie wiadomo. Zwracano również sryny kolewoje, aby odnieśli w prasę kolewoje. Kolo miejscowości Oteckucel zebrało się 8000 chłopów, praełwko którym wyruszyło wojsko.

Czerniowce. Miejscowości Verboie-Budesti została przez chłopów sdybata, arabowana, a następnie podpalona.

Bukareszt. W mieście panuje na razie spokój, ale przy są jednak niezamkane. W okolicy szacunkowo nowego kilka fortów. Wczoraj prokurator pod eskortą 40 żołnierzy odjechał do miejsc, gdzie panują ruchy i kaźni aresztować praełwko, jednakże zagrożony przez chłopów mieszkań aresztowanych napowrót wypuścić.

Bukareszt. Sprawodawca dziennika „Adverul” w depeszy swojej z Botovanii przedstawia w jak najwygodny sposób walkę, jaką musiano stoczyć z chłopami. Kiedy wybuchły niepokój, nie było na miejscu wojska. Władze okazały nadzwyczajną odwagę. Seef polscy i kilku komisarzy wysłali do przeciwko chłopom. Seef policy stał ciężko rationally, również i prokurator został czynnie zaangażowany. W rannych główny udział brał moich praełwko tak zw. mahalaj.

Berlin. „Berl. Lok. Anz.” donosi z Bukaresztu: W wielu miejscowościach brak środków żywności, zwłaszcza niema paszy dla bydła. Chłopi coraz bardziej zbliżają się do granicy austriackiej, która jest prawie obsadzona zadumarym. Na wniosek ministerstwa spraw wewnętrznych wszystkie pociągi osobowe otrzymały eskortę wojskową.

Czerniowce. Ucieczka do Austrii przybiera ogromne rozmiary. 4000 ludzi stał pod gołem niebem kolo Jasu. Rząd rumuński przyjechał chwycić się ostrych środków, aby tylko obronił obcych poddańców.

Bukareszt. Minister spraw wewnętrznych telegraficznie powołał do wszystkich okręgów księży i nauczycieli, celem dania im instrukcji, żeby wpływali uspokajające na wiolent. W wielu deputowanych odjeżdżają do miejscowości, dotkniętych rozruchami!

Czerniowce. Po czwartkowym starciu w Mihaljenii między chłopami a wojskiem rumuńskim, podczas którego i chłop sabyta i 3 zranionych, sapanował tam spokój. Napływ sbyłgów, z których 3500 znajduje się w Sucezawie i Ickanach, zmniejsza się. Położenie w Burdunjenii znacznie się polepszyło i nastąpi uspokojenie.

Bukareszt. Stencieli wręczyli prezydentowi ministrów podanie, w którym żądają, aby występowano przeciwko chłopom z możliwą łagodnością, ponieważ oni są ofarą straszków, których sami nie sprawowali i aby sprawę agrarną jak najrychlej uregulowano.

Na dni najbliższe obawiają się ponowienia rozruchów. Między robotnikami zakładów naftowych w Kampania i Bustenari wybuchły niepokój. Ruch ten jest przez socjalistów popierany. Z Brany i Galacu nadchodzą również poważne wieści.

Bukareszt. Rumuńska agencja telegraficzna donosi, że ruchy są w Mołdawii trwają dalej. W Dorohol. gdzie ruchy rozpoczęły, uspokoiło się już. Natomiast wybuchły ruchy w innych miejscowościach, jak np. w Roman. Od trzech dni wysłane są posłki wojskowe do Mołdawii. Wiadomości, jakoby Jaszy były widownią rozruchów, jest fałszywa. W mieście ten panuje spokój.

Bukareszt. Król przyjął deputację posładczą dohr ziemskich, którym przyjechał, że spokój na Mołdach przywrócić będzie, wyraził się jednak przy tym, że wiele tych niebezpiecznych wypadków ponosił polityka i politycy powinni w czasie najbliższym rozwiązać sprawę agrarną i żydowską.

Katastrofa kolejowa pod Korosciatynem.

Stanisławów. Dyrektora kolei państwowych donosi: Dnia 23 bm. o godzinie 3-ciej po południu nastąpiło skutkiem błędnej ekspedycji pociągu osobowego Nr. 1290 w Korosciatynie zderzenie się tego pociągu na otwartej przestrzeni między Korosciatynami a Komarówką. Z powodu zderzenia wykoleił się tender jednej z lokomotyw, zaś obie lokomotywy i 6 wozów uległo uszkodzeniu. Z podręcznych 5 osób, zaś z personelu pociągu 3 osoby odniosły lekkie kontuzje. Ciężkie obrażenia odnieśli natomiast trzej konduktory i dwie osoby z personelu maszynowego. Po 18-godzinnej przerwie, w czasie której każdy osobno odbywał się przy przesłaniu się podręcznych i przenoszeniu pakunków, podjęto normalny ruch osobowy dnia 24 bm. o godz. 8-mej rano. Dochodzenia w toku.

Telegramy „Nowin”.

Strejki w Wiedniu. Wiedn. Wczoraj po południu odbyła się konferencja delegatów strejkujących pomocników piekarskich z reprezentantami majstrów. Majstrów piekarskich oświadczyli, że mogą układać się tylko na podstawie starego cennika. Przedstawiciele pomocników oświadczyli wobec tego, że uważają rokowania za roszkadne.

Wiedeń. Zgromadzenie krawców, sprządańskich rękawy, uchwaliło na wypadek, gdyby w poniedziałek zjadania ich nie zostały spełnione, rozpocząć we wtorek strejk.

Śniegi w Karyntyni. Wiliam. Kolo stacji Waid ugrząsnął pociąg pospieszny towarowy w śniegu. Każd. wagon musiano odkopywać. Ruch już przywrócić.

Z Eodli. Łódź. W ciągu dnia wczorajszego przyjeżdża do stacji między robotnikami, przyczem wielu z nich odnosiło rany.

Tittoni i Bulow. Rzym. (Ag. Stefanego). Minister spraw zagranicznych Tittoni udaje się we środę dnia 27 bm. do Rapallo, gdzie odwiedzi kanclersa niemieckiego k. Billowa. Zabawi on w Rapallo przez czwartek i w piątek powróci.

Berlin. Kanclerz Billow odjechał do Rapallo. Anti-francuski ruch w Marokko. Paryż. Komitet marokański otrzymał wiadomości, że w Marakesze przywrócono już spokój i że Francuzi, przebywający tam, znajdują się w bezbezpieczeństwie.

Paryż. Krężownicy „Jeanne d'Arc” i „Lalande” odpłynęły wczoraj wieczorem na wody marokańskie.

Palmowa niedziela.

Czekaliśmy jak we roku kwietnia niedzieli cserstwej nby wiejska dsiwka, przystrojonej w pierwsze ślady wiosny, z różgą wierzbową pokrytą bażkami w rękę, a przesyła — postarzaną, nierną mleszczką, ubraną w przybrukaną i przenoszoną siłubną suknię szmy, a taka rzy, taka sryżliwa, taka zinfleucowana, że chciałyby się staropolskim swyżyciem, a tak od serca przeatrpać „palmę” i przypomnieć, że „za tydzień Wielki Dzień” a za sześć noc Wielka Noc”.

A jednak obrzędy kościelne i swyżycie pójść musiały swoim torem. Śpiewano więc wczoraj w kościele dwa chóry, jeden z sownatrz, drugi wewnątrz „hymu uwielbienia”, na trzykrotne uderzenie krzyżem otworzyły się drzwi w kościele, w którym zamiast palm, święcono niestety — nagie różgi.

Takiej niedzieli palmowej przystąpiły lepiej do twarzy bardzo dawne polskie wyżesaje, sięgające jeszcze Zaggieliolskich czasów, kiedy zakony, niby kolejniacy na Boże Narodzenie, przystrajali się w konopce brody, w tekturkowe kaski, w nitry blyszące posłiką i „odprawiali oracye

krótkichwini”. Toly przynajmniej wraz z siemną dokonywają odzworowały już zupełnie nastroj wylbilny...

Niesobidnie spowiadała się tegoroczna Wielkanoc. Nawet gdyby najlepiej poszło i siońce przyszało, to onajwyteż można był spodielać „mils en scene” kupletu domorosłego, trącacego już dziś trochę myślą: „Siońce siońce, śnieg łopnieje, Z dachów kapie, z rymen leje, Wtem nie i tego nie i owego, Spada na nos od mokrego”

I tko był spodielał, że mianąk do tego kupletu napisał usatuchony twórca „Choralu” — Nikorowicie...

Widocznie w wieszczeni natchnieniu przeszedł tegoroczna wiosną i tegoroczna kwietnią niedziela, z której niby z przychwyconej urosem palny opady wszystkie bażki, wszystkie doroczne wdziki, a pozostała tylko sucha, nby różga, kalendrazowa przypominająca... „za tydzień Wielki Dzień!”

Tem dotkliwież było w swyżyciomu piągu wstawiane różgą, której uderzeń nie łagodniej psyżycie kotki, a chuda bła polechła w sakramentalnym zapewnieniu ludowego wiersza: „Nie ja biję, wierała bje”...

Co slychać w miescie?

Kraków, dnia 25 marca 1907.

Koniec slychający w literaturze. Z przedstawienia „Śniegu” dramata Przybyszewskiego, który — nie rozumiejąc, z jakiego powodu — wznowione w sobotę, odwołano wrzecznie, że okres kultu literackiego na nas definitywnie się zakończył. Ekalz zaszalejący i satetyczna niegodziłość dramatu arcydziwna blagi tak rządy dsi widza, że powiedzić trzeba: basta. Opady „dymy, wldzące się po całej literaturze”.

Ham dołdy stętki impotentny retorycznych, stętki z grunty fałszywej, pokostem trzesedwój demoniczno-mystycznych powleconej. Dość, dość i jeszcze raz dość!

Sprawy to trzeba będzie jednak nieco obszerniej omówić, dlatego poświęcimy jej lejleton w przyszłym numerze. Publikożność w sobotę zapomniała teatr prawie zupełnie. Wykonania sztuki można było mało wawliwie zarzucić, ale poco robić przykróć aktorom, gdy w pierwszej linii stur zawilił?

Z teatru. Dnia 6 kwietnia rozpoczynał się na scenie naszej wytwój Tarasowicz, ulubienca krakowskiej publikożności, zaangażowanego przez dyrekcję na miesiąc.

Od kwietnia powraca na scenę piękna pani Górka, która jak słychać rozwodzi się z mężem p. Zawierkiem, zaangażowanym w Poznań.

Interesująca premiera. P. Zygmunt Kawecki slydzi dyrekcji teatru nową swą sztukę w czterech aktach p. t. „Szkoła”, w której z całym realizmem ale obiektywnie małyte współczesne nasze stosunki wkołach średnich. Utwór, napisany bardzo żywo i barwnie, jest ogromnie „aktywny” i zainteresował wielce snanowców literackich, którzy wróżą mu znaczny sukces sceniczny. Jak słyszamy, dyr. Solski zamierza „Skołę” wystawić w najbliższych tygodniach.

Kandydatura w urzędnicie. Jak nam donoszą z dobrze poinformowanej strony, prez. dr Leo zdecydował się przeciw postawie swą kandydaturę w urzędnicie, zezwem dla dra Stanisławewskiego wyznaczony będzie inny okręg krakowski. Kandydatura prez. Leo jest ciężką przedmiotem dyskusji w kołach useredów konserwatywnym, którzy lękają się złych skutków nieobecności prezidenta w mieście przez 8 miesięcy ro roku. Przewidywać jednak wgląd na to, że mandat dra Leo uchodzi za pewny, a byty prezidenta w Wiedniu i jego powołanie wpływy mogą korzystnie oddziaływać na interesy miasta, które nie może się doczekać od rządu załatwienia szeregu najdonioślejszych spraw, jak np. p. regimerya Wisły i Rudawy.

W każdym razie, jeśli prez. Leo raz rozpocznie działalność polityczną w Wiedniu, w nowem Kole polskiem. które w wybitnie slyt wcale nie będzie obywatel, trudno przypnieć, aby potem długo sadzawał się prezydentura krakowska, acz materialnie tak korzystną. Postowił i liderożni Kola otworzy się droga wyższ, niż fotelom ministeryalnym...

Pewnego rodzaju preludjum do kampanii wyborczej stanowi fakt, że prez. Leo urzędują w tym roku w sasonach w gmachu Larysza wielkie i wjeone, na które prócz dygnitarzy, zaproszeni będą wszyscy wybitniejsi reprezentanci mieszczaństwa.

„Święte dzieło” zorganizowało wczoraj w hall hotelu angielskiego złomy zarys mieszczyński. Komitet, urządzący to dzieciną zabawę, dołożył wszelkich starań, aby zrealizować slychający i to nie są dla niego w zupełności. Natworność wzięcia trzymać we wszystkich punktach programu, nie wylęgające takich, jakimi zakończył „święte dzieło” staranów.

Zaszczytne odznaczenia. Pracownia szwaka G. Wernera przy ul. Szewskiej została piodawca za swoje wyroby odznaczona wielką sronką i złotym medalem na wystawie dla sztuki, przemysłu i byglijny w Paryżu. Zaszczytne to odznaczenie stwierdza najlepiej zażnagi p. Wernera na polu rowozu szwastwa w naszym mieście.

Zima zakończyła o nas nową na dobre. Śnieg leży na nlicach i slykach taki, że gdyby go nie było, wylęgły się nie odciplano, to mlielbyjmy, wcale dobrać same, bo nocami mamy przymroczek nieraz taki slyny, jak le w grudniu bywało. A jak się czasami serwie śnieżyca, to przypominają nam najpiękniejsze slyczności zadyjki, jeno z tą różnicą, że śnieg pada mokry i wkrótce taje. Ale bądź co bądź wiosenką mamy niechlela.

Przy szubynowaniu wozów na dworcu krakowskim dostał się dziś rano między wagony konduktor Józef Mamulski tak niezadowolony, że omal życiem tego nie przypłacił. Uderzył go bowiem szubynujący wagon w głowę tak silnie, że Mamulski odniósł trzy poważne rany na kciści cieniowej. Opatrzył go Papiwoje ratownik.

Człowiek był najinlejszą maszyną, nie slychając dawna porównywano ludzki organizm z maszyną, w nowszych czasach jednak nanka nadała temu porównaniu więcej dokładności. Zmierzone slyt mięśniową człowieka na zwykłym rowerze, z którego wytworzona przez pracę ludzką energia przechodziła w prąd elektryczny i mogła być dokładnie zmierzona. Człowiek wybrany do próby slykmitnity był przez parę dni w wielkiej drewnianej hali, gdzie przez pewną ilość godzin jedział na rowerze. Ciepło pożyłone, jakie mu tam podawano, slyczano przedtem dokładnie, a po dokonanej próbie oświadczył uczony, że człowiek jest, bezwądną, nieźle lokomotywą, gdyż przy pewnej ilości żywności, tj. maszynę pinalną, wytwarza dwa razy tyle „energii”, żada z dtychozwa wytworzonej maszyny, czy to poruszana parą, elektrycznością, czy też benzyną nie dorównywa, co do ilości wytworzonej energii, maszynie ludzkiej. Najlepiej maszyna wytwarza 15 procent energii zawartej w materiale palnym, człowiek zaś wytwarza jej 30 procent.

Pamięć dla wynalazcy maszyn do szylar? W Paryżu stanie niebawem nowy pomnik. Posyżycionem on będzie wynalazcy maszyn do szylar, Izak-Thimmonierowi, slywicy fabryczarza z Lugiun. W roku bieżącym w właśnie przypadku 50-ta rocznica jego śmierci, którą postanowiono uczcić wznowieniem pomnika znanomiesniu wynalazcy. Wynalazek Thimmoniera datuje się z roku 1829 i ma swoją historję, ale bardzo smutną, nietylko bowiem, że nie było dane Thimmonierowi wylęgnąć z wynalazku korzyści, ale jeszcze musiał dnoż przopiść, swyżycionem wynalazek uznano. Złomkowie wrzasła, zamiast podziękji wynagrodził go za dotychczas i obywateli, gdy mianowicie Thimmonier przedstawił swój wynalazek i poddał go próbie publicznej robotnicy fabryki krawieckiej, gdzie odbywała się próba, w obawie konkurencyj, obrzucili kamieniami model, przyczem dostało się i samemu wynalazcy. Wymyślny i daby, Thimmonier uczył ludwie z życiem, ale nie był za wyrażną. Z maszyną swoją za slychasz srodół od miasta do miasta, lecz wszędzie spotykał się z niedzielnymi i dziełkami. Wreszcie, zrozpaczony, sprzedał wynalazek po za granicami oceanu, ale nie dotarłk się nawet podziękji, bo wkrótce potem umarł. Model tej pierwszej maszyny, wytworzonej przez Thimmoniera, istnieje do dziś dnia i ma być umieszczony w Muzeum paryżkiem.

Skład fortepianów, W. BARBASZ KRAKÓW, L. 39. I. piętro, (Dom Wpó Wład. Fischera). Linia A-B.

Pieczenie kauczukowe i logiary

szybko ST. NIEMCZYK dawniej F. WOJTYCH Kraków, Sukkennice 10. Firma założona w roku 1879. herby, napisy oraz wszelkie inne grawury w złocie, srebrze i kamieniu wykonuje Zakład art.-rytowniczy ST. NIEMCZYK dawniej F. WOJTYCH Kraków, Sukkennice 10. Firma założona w r. 1879.

